

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

प्राधिकृत प्रकाशन

वर्ष १, अंक ३५] गुरुवार ते बुधवार, २०१५/२३-२९, शके १९३७ [पृष्ठे १४, किंमत : रुपये ११.००

स्वतंत्र संकलन म्हणून फाईल करण्यासाठी प्रत्येक विभागाच्या पुरवणीला वेगळे पृष्ठ क्रमांक दिले आहेत.

भाग एक-अ-नागपूर विभागीय पुरवणी

(भाग चार-ब मध्ये प्रसिद्ध करण्यात आलेले आहेत त्यांव्यतिरिक्त) केवळ नागपूर विभागाशी संबंधित असलेले महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या, ग्रामपंचायती, नगरपालिका वरो, जिल्हा नगरपालिका, प्राथमिक शिक्षण व स्थानिक निधी लेखापरीक्षा अधिनियम या अन्वये काढण्यात आलेले आदेश व अधिसूचना.

भाग १-अ (ना. वि. पु.), म. शा. रा., अ. क्र. १६१.

नगर विकास विभाग

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२, दिनांक ०३ ऑक्टोबर, २०१५.

महाराष्ट्र प्रादेशिक व नगर रचना अधिनियम, १९६६.

क्रमांक टिपीएस-२४१४-४७७-प्र.क्र.-२४८-२०१४-नवि-९.—

ज्याअर्थी, नागपूर शहराची सुधारित विकास योजना महाराष्ट्र प्रादेशिक व नगर रचना अधिनियम, १९६६ (१९६६ चा महा. ३७ वा.) (यापुढे “उक्त अधिनियम” असे संबोधिले आहे) चे कलम ३१ उप-कलम (१) अन्वये शासन, नगर विकास विभाग, अधिसूचना क्र. टिपीएस-२४१६-२६४३- प्र.क्र.-३००-(अ)-१७-नवि-९, दि. ०७ जानेवारी, २००० अन्वये मंजूर झाली असून ती दि. ०९ मार्च, २००० पासून अंमलात आली आहे (यापुढे “उक्त विकास योजना” असे संबोधले आहे) ;

आणि ज्याअर्थी, सूचना क्र. टिपीएस-२४१४-१४३-प्र.क्र. १८९-२०१४-नवि-९, दिनांक ०६-०९-२०१४ नुसार नागपूर मेट्रो रेल्वेचे (त्यापुढे “उक्त मेट्रो रेल” असे संबोधले आहे) मार्गाका खालीलप्रमाणे निश्चित केली आहे ;

(१) ऑटोमोटीव ते मिहान,

(२) प्रजापतीनगर ते लोकमान्यनगर,

आणि ज्याअर्थी, नागपूर सुधार प्रन्यासने दिनांक ०५-०८-२०१४ चे पत्रान्वये शासनास उक्त मेट्रो रेलसह नागपूर शहराच्या विकास नियंत्रण नियमावलीमध्ये अनुंषंगीक फेरबदल (यापुढे “उक्त फेरबदल” असे संबोधले आहे) करण्याची विनंती केली आहे.

आणि ज्याअर्थी, लोकहिताचे दृष्टीने शहराच्या अस्तित्वातील विकास नियंत्रण नियमावलीमध्ये काही परिभाषांसह नवीन तरतूद क्र. ४०, परिच्छेद “W” समाविष्ट करण्याचे आवश्यक असल्याचे शासनाचे मत झाले आहे.

त्याअर्थी आता, उक्त अधिनियमाचे कलम ३७(१) अन्वये प्रदत्त असलेल्या अधिकारानुसार, नगर विकास विभाग, महाराष्ट्र शासन, सोबतच्या अनुसूचीही उक्त फेरबदलाच्या अनुंषंगाने जनतेकडून हरकती/सूचना मागविण्यासाठी प्रसिद्ध करीत आहे. उक्त फेरबदलांसंबंधी काही हरकती /सूचना असल्यास ही सूचना प्रसिद्ध झाल्यापासून ३० दिवसाच्या आत विभागीय, सह संचालक, नगर रचना, नागपूर विभाग, जुने सचिवालय, पहिला मजला, महानगरपालिका, सिंहिल लाईन्स, नागपूर-४४० ००१ या पत्त्यावर लेखी स्वरूपात पाठवाव्यात, प्राप्त होणा-या हरकती/सूचनावर सुनावणी देण्यासाठी सहसंचालक, नगररचना, नागपूर विभाग, नागपूर यांना प्राधिकृत करण्यात येत असून त्यांनी त्यांचा अहवाल शासनास सादर करावा.

ना.-एक-अ-१ (१६७०).

सदर अधिसूचना शासनाच्या www.maharashtra.gov.in व नगर रचना संचालनालयाच्या www.dtp.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर देखील उपलब्ध आहे.

SCHEDULE—A

1.1 **Definitions** : Regulation No. 2 of Principal DCR shall have following additional definitions —

- i. (2.5.1) **Atrium** - means a sky lighted naturally ventilated area in building, with no intermediate floors, often containing plants and used as circulation space or entrance foyer.
- ii. (2.5.2) **Podium** - means a raised platform from surrounding area, generally used for vehicle parking and movement in a part of building and useable floors of building or buildings rest on it, accessible by vehicular ramp and steps for climbing.

SCHEDULE—B

Regulation No. 40

Special Regulations for Development/Redevelopment of building falling within Nagpur Metro Rail Corridor (NMRC)

Development/Redevelopment of building falling within Nagpur Metro Rail Corridor (NMRC) shall be governed by the special regulations mentioned in Appendix “W”.

SCHEDULE—C

Appendix “W”

(See Regulation No. 40)

Special Regulations for Development/Redevelopment of building falling within Nagpur Metro Rail Corridor (NMRC)

1.1 Definitions

(i) Nagpur Metro Rail Corridor (NMRC)

It is the area falling within 500 mt. distance on either side of the Nagpur Metro Rail measured from its centre line and also includes the area falling within 500 mt. distance from the longitudinal end of the last Metro Railway Station.

(ii) Base permissible FSI

It is the FSI permissible as per the provisions of the Principal DCR, excluding the TDR that can be received.

1.2.1 Maximum Permissible FSI

The maximum permissible total FSI in NMRC shall be 4.00 including the base permissible FSI, subject to condition that, the additional FSI over and above the base permissible FSI shall be allowed within the overall limit of maximum permissible FSI, as given in the Table below—

Sr. No.	Minimum Road width (1)	Plot Area (2)	Maximum Permissible FSI (4)
		(3)	
1	9.00 mt.	Below 1000 sq. mt.	2.00
2	9.00 mt.	1000 sq. mt. or above	3.00
3	12.00 mt.	2000 sq. mt. or above	3.50
4	18.00 mt.	4000 sq. mt. or above	4.00

Explanation :- The maximum permissible FSI as per the above Table shall be determined by satisfaction of both the criterias viz Minimum Road width as well as plot area, simultaneously. However in case, both these criterias are not satisfied simultaneously, the maximum permissible FSI shall be the minimum of that permissible against each of these two criterias, as illustrated below;

Illustrations :-

- (1) If the road width is 9 mt. and plot area is 1000 sq. mt. maximum permissible FSI shall be 3.
- (2) If the road width is 9 mt. and plot area is 4000 sq. mt. maximum permissible FSI shall be 3.
- (3) If the road width is 30 mt. and plot area is 1000 sq. mt. maximum permissible FSI shall be 3.

1.2.2 Premium to be paid

Additional FSI over and above base permissible FSI of respective land use zones as per the sanctioned DCR, 2000, may be permitted on the payment of premium as prescribed below;

(a) Premium equivalent to 0.4 times of the Annual Statement of Rates of land per square meter of additional FSI as prescribed in the Table under provision 1.2.1 above, in case of development/redevelopment proposed in the NMRC

with minimum tenement density per hectare of the gross plot area as given in the table below, and subject to the provisions of regulation 1.3 herein below :

Plot Area (1)	Minimum Tenement Density (2)
Below 1000 sq. mt.	260 tenements per Ha. of gross plot area
1000 sq. mt. and above, but below 2000 sq. mt.	380 tenements per Ha. of gross plot area
2000 sq. mt. and above, but below 4000 sq. mt.	440 tenements per Ha. of gross plot area
4000 sq. mt. and above	500 tenements per Ha. of gross plot area

(b) However, subject to the provisions of regulation 1.3 herein below, if the tenement density proposed is less than that stipulated in the table under 1.2.2 (a), the premium to be paid shall be equivalent to 0.5 times of the Annual Statement of Rates of land per square meter of additional FSI as prescribed in the Table under provision 1.2.1 above, and such premium shall be chargeable on the total additional FSI to be availed beyond the base permissible FSI :—

1.2.3 Impact Assessment and Integrated Mobility Plan : Such additional FSI over and above the base permissible FSI, shall be granted by the Commissioner, Nagpur Municipal Corporation / Chairman, Nagpur Improvement Trust, after taking into account the Impact Assessment of the implementation of these regulations regarding the impact on the city and sector level infrastructure and amenities as well as traffic and environment on such NMRC. Such Impact Assessment shall also contain measures to be undertaken to mitigate its likely impact and the Action Plan for implementation of such measures in a time bound manner. It shall also contain Integrated Mobility Plan envisaging therein inter-linkages between different modes of mass transport, parking management, traffic management and pedestrianisation.

1.2.4 The maximum permissible FSI as given in Table under regulation 1.2.1 shall be calculated on the gross plot area.

1.2.5 In case of plot/plots falling partly within the NMRC, the FSI permissible shall be as follows, provided that the total area of the plot (plot falling within NMRC plus plot falling outside NMRC) shall be as prescribed in the table in regulation No. 1.2.1 :—

(i) Where 50% or more area of such plot/plots falls within NMRC, these regulations including FSI shall apply to the total area of such plot/plots.

(ii) Where less than 50% area of such plot/plots falls within NMRC, these regulations including FSI shall be applicable to the part of plot/plots falling within NMRC, whereas for the part of plot/plots falling outside NMRC, these regulations except provisions regarding FSI shall be applicable. The FSI permissible for the part falling outside NMRC shall be as per Principal Development Control Regulations.

1.2.6 Notwithstanding anything contained in the provision of this DCR, no component of the building in NMRC shall be free of FSI.

1.2.7 Notwithstanding anything contained in any other provisions of these regulations, TDR shall not be allowed to be received on the plots within NMRC, irrespective of its location in congested area/non congested area as per the Sanction Development Plan of Nagpur.

1.3 Tenement Size : For any development or Redevelopment within NMRC, size of the tenement shall be minimum 25 sq. mt. and maximum 120 sq. mt. of built up area.

1.4 Permissible mixed use in NMRC : Mixed use in the form of residential and commercial may be permissible on the residential plot in NMRC fronting on the road width of 12 mt. and above, subject to maximum 50% of the total built up area as commercial and also subject to separate horizontal and vertical access for residential and commercial units.

1.5 Other provisions regarding marginal open spaces shall be governed by the proposed height of structure, as given in the provisions 1.7 below and should conform to the Maharashtra Fire Prevention and Life Safety Measures Act, 2006 (Maharashtra Act No. III of 2007) as amended from time to time. No building permission shall be issued without NOC of the Fire Officer. Other regulations regarding room sizes, apertures for light and ventilation shall be as per the principal DCR, 2000 in force.

1.6 Marginal Spaces : Marginal spaces to be left around building in the NMRC shall be H/4, where H is height of the proposed building provided that the marginal space shall be minimum 6 mt. of the building upto 24 mt. height and minimum 9 mt. for the building above 24 mt. height.

1.6.1 No projections shall be allowed in marginal spaces so that minimum 6 mt. marginal spaces remain free from all encumbrances for the movement of fire tenders. In case if ramp is necessary from accessibility, such ramp may be allowed after living 6 mt. clear margin.

1.6.2 For calculation of marginal distances the height of the parking floors (Maximum two floors above the Ground Level) shall not be taken in account. However height of such parking floors will be counted towards the total height of the building for deciding the building as high rise building and for civil Aviation purpose.

1.6.3 Car lift/mechanical parking shall be permissible.

1.7 Parking : Parking in the NMRC shall be provided as per the table given below.—

Sr. No.	Occupancy	One parking space for every	Transit Oriented Development Influence Zone		
			Car	Scooter/ Mototcycle	Cycle
(1)	(2)	(3)	(4)	(6)	(7)
1	Residential	(a) i. Tenements having carpet area			
		From 25 and upto 40 sq. mt.	0	1	2
		Above 40 and upto 60 sq. mt.	0	1	2
		Above 60 and upto 80 sq. mt.	1	2	2
		Above 80 sq. mt.	1	1	1
2	Govt. & Semi Govt. Private business buildings.	100 sq. mt. carpet area or fraction thereof	1	2	2

Note : Parking spaces for differently - abled persons shall be provided as per Indian Road Congress Code No. IRC 103 : 2012 in each new construction/development/re-development in the NMRC.

1.8 In case of development or redevelopment, proposed by the Authority/individual applicant, from the edge of the Metro Rail, within 20 mt. distance from the Metro Rail, on its either side, the concerned Planning Authority *i. e.* Nagpur Improvement Trust/Nagpur Municipal Corporation before granting such permission for development/redevelopment shall seek prior NOC from the Nagpur Metro Railway Corporation Ltd. as required under the Metro Railways (Construction of Work) Act, 1978 from the point of view of safety of the Metro Railway and such other related matters.

1.9 In case of any conflict between these Special Regulations and any other Regulation/s of the DCR, the Special Regulations shall prevail for the NMRC.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

रा. शा. चौहान,
कक्ष अधिकारी,

भाग १-अ (ना. वि. पु.), म. शा. रा., अ. क्र. १६२.

URBAN DEVELOPMENT DEPARTMENT

Mantralaya, Mumbai-400 032, Dated the 03rd October, 2015.

MAHARASHTRA REGIONAL AND TOWN PLANNING ACT, 1966.

No. TPS-2414-477-CR-248-2014-UD-9.—

Whereas, the Development Plan of Nagpur City has been sanctioned by the Government *vide* Urban Development Department's Notification No. TPS-2496-2643-CR-300(A)-97-UD-9, dated the 07-01-2000 and has come into force with effect from the 1-3-2000 (herein after referred to as "the said Development Plan") under section 31 (1) of the Maharashtra Regional and Town Planning Act, 1966 (Mah.XXXVII of 1966) (hereinafter referred to as "the said Act")

And, whereas, the State Govt. vide its Notice No. TPS-2414-153-CR-189/2014/UD-9, of 6th September, 2014 has notified the alignment of Nagpur Metro Rail (hereinafter referred to as the "said Metro Rail")

- (1) Automotive to Mihan.
- (2) Prajapati Nagar to Lokmanya Nagar.

And, whereas, NIT vide its letter of 5-8-2014 has requested State Govt. to carry out modification in Development Control Regulation of Nagpur City regarding development along the said Metro Rail (hereinafter referred to as "said Modification")

And, whereas, Govt. felt if necessary in the public interest in incorporate definition in the Principal Development control regulations and new regulation in this regard as Regulation No. 40 Appendix "W" in the Development Control Regulations of Nagpur city.

Now, therefore, in exercise of the powers conferred under sub-section (1AA) of Section 37 of the said Act, the Govt. of Maharashtra Urban Development Department hereby publish the notice of the said modification as given in the Schedule A, B, and C as appended herewith in the Notice for inviting suggestions/objections in respect of the same from the general public within a one month from the date of publication of notice in the *Official Gazette* and also authorizes the Joint Director of Town Planning, Nagpur Division, Nagpur for conducting hearing on suggestions/objections received within a period of 30 days from the date of publication of this notice in the *Official Gazette* and submit his report to the Government.

This Notice shall also be available on the Govt's web site at www.maharashtra.gov.in as well as on web site of Director of Town Planning Pune at www.dtp.maharashtra.gov.in

SCHEDULE—A

1.1 Definitions : Regulation No. 2 of Principal DCR shall have following additional definitions.

- i. (2.5.1) **Atrium** - means a sky lighted naturally ventilated area in building, with no intermediate floors, often containing plants and used as circulation space or entrance foyer.
- ii. (2.5.2) **Podium** - means a raised platform from surrounding area, generally used for vehicle parking and movement in a part of building and useable floors of building or buildings rest on it, accessible by vehicular ramp and steps for climbing.

SCHEDULE—B

Regulation No. 40

Special Regulations for Development/Redevelopment of building falling within Nagpur Metro Rail Corridor (NMRC)

Development/Redevelopment of building falling within Nagpur Metro Rail Corridor (NMRC) shall be governed by the special regulations mentioned in Appendix "W"

SCHEDULE—C

" APPENDIX-W "

(See Regulation No. 40)

Special Regulations for Development/Redevelopment of building falling within Nagpur Metro Rail Corridor (NMRC.)

1.1 Definitions

(i) Nagpur Metro Rail Corridor (NMRC)

It is the area falling within 500 mt. distance on either side of the Nagpur Metro Rail measured from its centre line and also includes the area falling within 500 mt. distance from the longitudinal end of the last Metro Railway Station.

(ii) Base permissible FSI

It is the FSI permissible as per the provisions of the Principal DCR, excluding the TDR that can be received.

1.2.1 Maximum Permissible FSI

The maximum permissible total FSI in NMRC shall be 4.00 including the base permissible FSI, subject to condition that, the additional FSI over and above the base permissible FSI shall be allowed within the overall limit of maximum permissible FSI, as given in the Table below—

Sr. No.	Minimum Road width	Plot Area	Maximum Permissible FSI
(1)	(2)	(3)	(4)
1	9.00 mt.	Below 1000 sq. mt.	2.00
2	9.00 mt.	1000 sq. mt. or above	3.00
3	12.00 mt.	2000 sq. mt. or above	3.50
4	18.00 mt.	4000 sq. mt. or above	4.00

Explanation :- The maximum permissible FSI as per the above Table shall be determined by satisfaction of both the criterias viz Minimum Road width as well as plot area, simultaneously. However in case, both these criterias are not satisfied simultaneously, the maximum permissible FSI shall be the minimum of that permissible against each of these two criterias, as illustrated below;

Illustrations :-

- (1) If the road width is 9 mt. and plot area is 1000 sq. mt. maximum permissible FSI shall be 3.
- (2) If the road width is 9 mt. and plot area is 4000 sq. mt. maximum permissible FSI shall be 3.
- (3) If the road width is 30 mt. and plot area is 1000 sq. mt. maximum permissible FSI shall be 3.

1.2.2 Premium to be paid

Additional FSI over and above base permissible FSI of respective land use zones as per the sanctioned DCR, 2000, may be permitted on the payment of premium as prescribed below :

(a) Premium equivalent to 0.4 times of the Annual Statement of Rates of land per square meter of additional FSI as prescribed in the Table under provision 1.2.1 above, in case of development/redevelopment proposed in the NMRC with minimum tenement density per hectare of the gross plot as given in the table below, and subject to the provisions of regulation 1.3 herein below.—

Plot Area	Minimum Tenement Density (2)
(1)	
Below 1000 sq. mt.	260 tenements per Ha. of gross plot area.
1000 sq. mt. and above, but below 2000 sq. mt.	380 tenements per Ha. of gross plot area.
2000 sq. mt. and above, but below 4000 sq. mt.	440 tenements per Ha. of gross plot area.
4000 sq. mt. and above	500 tenements per Ha. of gross plot area.

(b) However, subject to the provisions of regulation 1.3 herein below, if the tenement density proposed is less than that stipulated in the table under 1.2.2 (a), the premium to be paid shall be equivalent to 0.5 times of the Annual Statement of Rates of land per square meter of additional FSI as prescribed in the Table under provision 1.2.1 above, and such premium shall be chargeable on the total additional FSI to be availed beyond the base permissible FSI.

1.2.3 Impact Assessment and Integrated Mobility Plan : Such additional FSI over and above the base permissible FSI, shall be granted by the Commissioner, Nagpur Municipal Corporation / Chairman, Nagpur Improvement Trust, after taking into account the Impact Assessment of the implementation of these regulations regarding the impact on the city and sector level infrastructure and amenities as well as traffic and environment on such NMRC. Such Impact Assessment shall also contain measures to be undertaken to mitigate its likely impact and the Action Plan for implementation of such measures in a time bound manner. It shall also contain Integrated Mobility Plan envisaging therein inter-linkages between different modes of mass transport, parking management, traffic management and pedestrianisation.

1.2.4 The maximum permissible FSI as given in Table under regulation 1.2.1 shall be calculated on the gross plot area.

1.2.5 In case of plot/plots falling partly within the NMRC, the FSI permissible shall be as follows, provided that the total area of the plot (plot falling within NMRC plus plot falling outside NMRC) shall be as prescribed in the table in regulation No. 1.2.1 :—

- (i) Where 50% or more area of such plot/plots falls within NMRC, these regulations including FSI shall apply to the total area of such plot/plots.

(ii) Where less than 50% area of such plot/plots within NMRC, these regulations including FSI shall be applicable to the part of plot/plots falling within NMRC, whereas for the part of plot/plots falling outside NMRC, these regulations except provisions regarding FSI shall be applicable. The FSI permissible for the part falling outside NMRC shall be as per Principal Development Control Regulations.

1.2.6 Notwithstanding anything contained in the provision of this DCR, no component of the building in NMRC shall be free of FSI.

1.2.7 Notwithstanding anything contained in any other provisions of these regulations, TDR shall not be allowed to be received on the plots within NMRC, irrespective of its location in congested area/non congested area as per the Sanction Development Plan of Nagpur.

1.3 Tenement Size : For any development or Redevelopment within NMRC, size of the tenement shall be minimum 25 sq. mt. and maximum 120 sq. mt. of built up area.

1.4 Permissible mixed use in NMRC : Mixed use in the form of residential and commercial may be permissible on the residential plot in NMRC fronting on the road width of 12 mt. and above, subject to maximum 50% of the total built up area as commercial and also subject to separate horizontal and vertical access for residential and commercial units.

1.5 Other provisions regarding marginal open spaces shall be governed by the proposed height of structure, as given in the provisions 1.7 below and should conform to the Maharashtra Fire Prevention and Life Safety Measures Act, 2006 (Maharashtra Act No. III of 2007) as amended from time to time. No building permission shall be issued without NOC of the Fire Officer. Other regulations regarding room sizes, apertures for light and ventilation shall be as per the principal DCR, 2000 in force.

1.6 Marginal Spaces : Marginal spaces to be left around building in the NMRC shall be $H/4$, where H is height of the proposed building provided that the marginal space shall be minimum 6 mt. of the building upto 24 mt. height and minimum 9 mt. for the building above 24 mt. height.

1.6.1 No projections shall be allowed in marginal spaces so that minimum 6 mt. marginal spaces remain free from all encumbrances for the movement of fire tenders. In case if ramp is necessary from accessibility, such ramp may be allowed after living 6 mt. clear margin.

1.6.2 For calculation of marginal distances the height of the parking floors (Maximum two floors above the Ground Level) shall not be taken in account. However height of such parking floors will be counted towards the total height of the building for deciding the building as high rise building and for civil Aviation purpose.

1.6.3 Car lift/mechanical parking shall be permissible.

1.7 Parking : Parking in the NMRC shall be provided as per the table given below.—

Sr. No.	Occupancy	One parking space for every (3)	Transit Oriented Development Influence Zone		
			Car (4)	Scooter/ Motor/cycle (5)	Cycle (7)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(7)
1	Residential	(a) i. Tenements having carpet area			
		From 25 and upto 40 sq. mt.	0	1	2
		Above 40 and upto 60 sq. mt.	0	1	2
		Above 60 and upto 80 sq. mt.	1	2	2
		Above 80 sq. mt.	1	1	1
2	Govt. & Semi Govt. Private business building.	100 sq. mt. carpet area or fraction thereof	1	2	2

Note : Parking spaces for differently - abled persons shall be provided as per Indian Road Congress Code No. IRC 103 : 2012 in each new construction/development/re-development in the NMRC.

1.8 In case of development or redevelopment, proposed by the Authority/individual applicant, from the edge of the Metro Rail, within 20 mt. distance from the Metro Rail, on its either side, the concerned Planning Authority i. e. Nagpur Improvement Trust/Nagpur Municipal Corporation before granting such permission for development/redevelopment shall seek prior NOC from the Nagpur Metro Railway Corporation Ltd. as required under the Metro Railways (Construction of Work) Act, 1978 from the point of view of safety of the Metro Railway and such other related matters.

१.९ In case of any conflict between these Special Regulations and any other Regulation/s of the DCR, the Special Regulations shall prevail for the NMRC.

By order & in the name of the Governor of Maharashtra.

R. S. CHOUHAN,
Desk Officer.

भाग १-अ (ना. वि. पु.), म. शा. रा., अ. क्र. १६३.

नगर विकास विभाग

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२, दिनांक १३ ऑक्टोबर, २०१५.

महाराष्ट्र प्रादेशिक व नगर रचना अधिनियम, १९६६.

क्रमांक टिपीएस-२२१३-५०-प्र.क्र.-५०-२०१४-नवि-९.—

ज्याअर्थी, बल्लारपूर शहराची (जिल्हा चंद्रपूर) विकास योजना महाराष्ट्र प्रादेशिक व नगर रचना अधिनियम, १९६६ (यापुढे “उक्त अधिनियम” असे संबोधले आहे) चे कलम ३१ (१) उप-कलम (१) नगर विकास विभागाची अधिसूचना क्र. टिपीएस-२२०२-१२६०-प्र.क्र.-२(बी)-२००४-नवि-९, दि. १६ ऑगस्ट, २००५ अन्वये भागश: मंजूर झाली असून ती दि. ०९ ऑक्टोबर, २००५ पासून अंमलात आली आहे. उर्वरित वगळलेल्या भागाची पुनःप्रसिद्ध विकास योजना नगर विकास विभागाची अधिसूचना क्र. टिपीएस-२२०९-१२६०-प्र.क्र. २ (सी)/२००४/नवि-९, दिनांक १८ जून, २००८ अन्वये मंजूर झाली आहे. (यापुढे “उक्त विकास योजना” असे संबोधले आहे) :

आणि ज्याअर्थी, उक्त विकास योजनेत, मौजे बल्लारपूर येथील सर्व क्र. ३२/५८, सि.स.क्र. १८/८५ मधील ०.१८ हेक्टर क्षेत्रावर “आरक्षण क्र. ३६-प्राथमिक शाळा” प्रस्तावित आहे ;

आणि ज्याअर्थी, बल्लारपूर नगर परिषदेने तिच्या सर्वसाधारण सभेच्या अंतिम ठराव क्र. ११, दिनांक २ नोव्हेंबर, २००७ अन्वये उक्त विकास योजनेत “आरक्षण क्र. ३६-प्राथमिक शाळा” हे आरक्षण उक्त अधिनियमाचे कलम ३७ चे उप-कलम (१) नुसार फेरबदल प्रस्ताव (यापुढे “उक्त फेरबदल” असे करण्यात आला आहे) अंतिम मंजुरीसाठी शासनास सादर केलेला आहे ;

आणि ज्याअर्थी, आवश्यक त्या चौकशीनंतर व संचालक नगररचना, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचा सल्ला घेतल्यानंतर उक्त फेरबदल प्रस्ताव काही बदलांसह/शर्ती व अटींसह मान्य करावा, असे राज्याशासनाचे मत झाले आहे ;

त्याअर्थी, आता, उक्त अधिनियमाचे कलम ३७ चे उप-कलम (२) मधिल शासनास प्राप्त शक्तीचा वापर करून उक्त विकास योजनेतील उक्त फेरबदलाचे प्रस्तावास शासन पुढीलप्रमाणे मान्यता देत आहे आणि त्यासाठी उपरोल्लीखीत दिनांक १८ जून, २००८ ची विकास योजना मंजुरीची अधिसूचना सुधारीत करण्यात येत आहे ;

“उक्त विकास योजना मंजूरीच्या अधिसूचनेच्या फेरबद सूचीतील शेवटच्या नोंदीनंतर पुढील नव्या नोंदीचा समावेश करण्यात येत आहे.

नोंद

मौजे बल्लारपूर येथील सर्व क्र. ३२/५८ (सि.स.क्र. १८/८५) मधील, “आरक्षण क्र. ३६-प्राथमिक शाळा” वगळून, त्याखालील क्षेत्र ०.१८ हेक्टर हे रहिवास विभागात खालील अटींस अधिन राहून समाविष्ट करण्यात येत आहे”.

अट क्र. १ : फेरबदलाखालील जागेवरील इमारतीमध्ये वर्षाजल संवर्धन संयंत्र तसेच Waste Recycling Plant बसविणे आवश्यक राहील.

अट क्र. २ : उक्त जमिनीसाठी आवश्यक त्या सर्व मुलभूत सेवा-सुविधा जमिन मालकांनी/विकासकर्त्यांनी स्वरचारने विकसित करून पुरविणे बंधनकारक राहील. मुलभूत सुविधांमध्ये रस्ते व ड्रेनेज इ. यांचा समावेश आहे.

अट क्र. ३ : अशा प्रकारच्या विभाग बदलाकरिता शासनाने भविष्यात अधिमुल्य आकारण्याचा वा इतर काही धोरणाबाबत निर्णय घेतल्यास, जमीन मालक/विकासक यांना असा निर्णय बंधनकारक राहील.

उपरोक्त मंजूर फेरबदल दर्शविणा-या विकास योजना भाग नकाशाची प्रत, मुख्याधिकारी, बल्लारपूर नगर परिषद, जिल्हा चंद्रपूर यांच्या कार्यालयात कामकाजाच्या दिवशी कार्यालयीन वेळेत नागरीकांच्या अवलोकनार्थ उपलब्ध राहील.

उपरोक्त मंजूर फेरबदल, प्रस्तुत अधिसूचना राजपत्रात प्रसिद्ध होण्याच्या दिनांकापासून अंमलात येईल.

प्रस्तुत अधिसूचना विभागाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर देखील उपलब्ध राहील.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

सुनिल फाटक,
कक्ष अधिकारी,

भाग १-अ (ना. वि. पु.), म. शा. रा., अ. क्र. १६४.

URBAN DEVELOPMENT DEPARTMENT

Mantralaya, Mumbai-400 032, Dated 13th October, 2015.

MAHARASHTRA REGIONAL AND TOWN PLANNING ACT, 1966.

No. TPS-2213-50-CR-50-2014-UD-9.—

Whereas, the Development Plan of Ballapur City Dist. Chandrapur was partly sanctioned *vide* Urban Development Department's Notification No. TPS-2202/1260/CR-2(B)-2004-UD-9, dated the 16th August 2005 under sub-section (1) of Section 31 of the Maharashtra Regional and Town Planning Act, 1966 (hereinafter referred to as 'the said Act') which has come into force with effect from the 1st October, 2005 and the republished Development Plan in respect of excluded parts, was sanctioned *vide* Urban Development Department's Notification No. TPS-2209-1260-CR-2(C)-2004-UD-9, dated the 18th June 2008 (hereinafter referred to as "the said Development Plan");

And, whereas, in the state Development Plan, the land bearing Survey No. 32/58, CTS No. 18/85 which is admeasuring 0.18 Ha., of Village Ballapur (hereinafter referred to as "said Land") is reserved as "Site No. "36-Primary School";

And, whereas, the Ballapur Municipal Council, pursuant to its General Body Final Resolution No. 11, dated the 2nd November, 2007, has submitted a modification proposal in accordance with the provisions of sub-section (1) of Section 37 of the said Act in respect of the said Land, earmarking as reservation No. 36 "Primary School" (hereinafter referred to as "the said Modification Proposal") to the Government for its sanction;

And, whereas, after necessary enquiries and consulting the Director of Town Planning, Maharashtra State, Pune, the Government is of the opinion that the said Modification Proposal should be sanctioned with some changes/ conditions;

Now, therefore, in exercise of the powers conferred on it under sub-section (2) of Section 37 of the said Act, the Government hereby, sanctions the said Modification Proposal with some changes and for the purpose with some changes and for the purpose amends the aforesaid Notification dated the 18th June, 2008 as follows;

"In the Schedule of Modifications appended to the Notification dated the 18th June, 2008 sanctioning the said Development Plan, the following new entry shall be added after the last entry.—

ENTRY

"Site No. 36-Primary School" on the land bearing Survey No. 32/58 (CTS No. 18/85) (admeasuring 1800 sq. mt.) of Village Ballapur, is deleted and the land so released, is included in "Residential Zone" as shown on the Plan" on the following conditions.—

Condition No. 1 : Rain Water Harvesting system and the Waste Water Recycling Plant should be installed in the building constructed on the Land in question.

Condition No. 2 : It shall be the responsibility of the Owner/Developer to provide all the basic amenities to the Land in question and bear cost of some.

Condition No. 3 : If it is decided by the Govt. in future, to charge premium on such a zone change or any other policy decision is taken such decision shall be binding on the land Owner/Developer.

A copy of the part plan of the aforesaid sanctioned modification shall be available for public inspection in the office of the Chief Officer, Ballapur Municipal Council, Dist. Chandrapur during office hours on all working days for a period of one month.

The above said modification shall come into force from date of publication of this Notification in the *Official Gazette*.

The Notification shall also be made available on the Urban Development Department's web site www.maharashtra.gov.in

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

SUNIL PHATAK,
Section Officer.

भाग १-अ (ना. वि. पु.), म. शा. रा., अ. क्र. १६५.

आयुक्त, महानगरपालिका यांजकडून

विविध उत्सवाच्या/समारंभाच्या वेळी सार्वजनिक रस्त्यांवर किंवा पादचारी मार्गावर (फुटपाथवर) उभारण्यात येणा-या तात्पुरत्या स्वरुपाचे मंडप-मंच-स्वागतद्वार-कमानी इत्यांदीना परवानगी देण्याकरिता तयार करण्यात आलेले धोरण.

प्रस्तावना

नागपूर ही एक उदयोन्मुख मेट्रोसिटी आहे. नागपूरला २००४ साती भारतातील अतिशय वेगाने वाढणा-या शहरांच्या यादीमध्ये स्थान मिळालेले आहे. नागपूर ही भारतीतील महाराष्ट्र राज्याची उपराजधानी असून मुंबई व पुणे नंतर तीसरे मोठे शहर आहे. नागपूर हे भारतातील नववे सर्वात मोठे शहर असून विदर्भातील सर्वात मोठे शहर आहे. नागपूर शहराची लोकसंख्या ३० लक्षपेक्षा जास्त असून या शहरात विविध धर्माचे जसे-हिन्दू, बौद्ध, जैन, शिख, मुस्लिम इत्यादी लोक सलोख्याने राहतात. ऐतिहासकदृष्ट्या शहरात विविध उत्सव/समारंभ जसे-गणेशात्सव, नवरात्री, ईद, मोहर्रम, झुलेलाल जयंती, धम्मचक्र प्रवर्तन दिवस इत्यादी मोठ्या प्रमाणात सार्वजनिकरित्या शहरातील नागरिक/संस्था/मंडळाद्वारे साजरे केले जातात. या उत्सवांचे/समारंभांचे इतिहास लक्षात घेता हे उत्सव/समारंभ साजरे करण्याकरिता नागपूर महानगरपालिका उत्सवांच्या/समारंभाच्या वेळी रस्त्यांवर किंवा पादचारी मार्गावर (फुटपाथवर) तात्पुरत्या स्वरुपाचे मंडप-मंच स्वागतद्वार/कमानी/कक्ष/इत्यादी उभारण्याकरीता महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम, १९४९ चे कलम २३४ अंतर्गत पोलिस आयुक्तांच्या सहमतीने वैधानिक परवानगी देते.

महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम, १९४९ चे कलम २३४ प्रमाणे, पोलीस आयुक्ताच्या किंवा त्यांनी नामनिर्देशित केलेल्या कोणत्याही अधिका-याचा सहमतीने, महानगरपालिका आयुक्तास कोणत्याही रस्त्यावर समारंभाच्या व उत्सवाच्या प्रसंगी मंडप किंवा असे कोणतेही अन्य बांधकाम तात्पूरते उभारण्यासाठी लेखी परवानगी देता येईल.

त्यानुसार, नागपूर महानगरपालिकेतील दहाही विभागीय कार्यालयातील सहायक आयुक्त/वार्ड अधिकारी यांच्याद्वारे मागील काही वर्षापासून उत्सवांच्या/समारंभाच्या वेळी रस्त्यांवर किंवा पादचारी मार्गावर (फुटपाथवर) तात्पुरत्या स्वरुपाचे मंडप/मंच/स्वागतद्वार/कमानी/तात्पुरते कक्ष इत्यादी उभारण्याकरीता, मा. उच्च न्यायालय, नागपूर खंडपीठ यांनी वेळेवेळी दिलेल्या आदेशांना अनुसरून व वाहतुक पोलिस तसेच संबंधित पोलिस स्टेशनचे “ना हरकत प्रमाणपत्र” मिळाल्यानंतर परवानगी देण्यात येत होती. उभारण्यात येणारी तात्पुरती रचना, त्या रस्त्यावरील वाहतुकीस तसेच पदपाथावरील पादचारीस कुठल्याही परिस्थितीत अडथळा निर्माण करणार नाही, या अटीवर ही परवानगी देण्यात येत होती.

मा. उच्च न्यायालय, मुंबई खंडपीठ, मुंबई यांनी जनहित याचिका क्र. १७३/२०१० मध्ये उत्सव/समारंभाच्यावेळी रस्त्यांवर/पादचारी मार्गावर उभारण्यात येणा-या अस्थायी (तात्पुरत्या) रचनांमुळे सामान्य नागरीकांना होणा-या गैरसोर्योंची, त्रासांची दखल घेवून उक्त याचिकेतील दिवाणी अर्ज (सिहिं इस्पिकेशन) क्र. १२४/२०१४ व २२६/२०१३ मध्ये दिनांक १३ मार्च २०१५, २४ जून २०१५ व १७ जुलै २०१५ रोजी पारीत केलेल्या आदेशान्वये महाराष्ट्रातील सर्व महानगरपालिकांना उत्सवांच्या/समारंभाच्यावेळी रस्त्यांवर/पादचारी मार्गावर अस्थायी (तात्पुरते) रचना जसे मंडप/मंच/स्वागतद्वार/कमानी इत्यादी उभारण्याकरीता दिली जाणारी परवानगी तसेच त्याचे नियमनाकरीता धोरण तयार करण्याचे आदेशीत केलेले आहे.

मा. उच्च न्यायालय, मुंबई खंडपीठ यांनी दिनांक १३-०३-२०१५ रोजी पारीत केलेल्या आदेशात सर्व महानगरपालिका आयुक्तांना महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम, १९४९ चे कलम २३४ अंतर्गत देण्यात येणारी परवानगी व त्याची नियमनाकरीता तयार करण्यात येणा-या धोरणामध्ये मा. उच्च न्यायालयाद्वारे उक्त आदेशातील परिच्छेद ८ मध्ये नमूद अवलोकन/आज्ञा/मार्गदर्शक तत्वांना विचारात घेण्यास्तव निर्देशीत केलेले आहे.

करीता, मा. उच्च न्यायालयाचे जनहित याचिका क्र. १७३/२०१० मधील दिनांक २४-०६-२०१५ व १३-३-२०१५ रोजीच्या आदेशांची अंमलबजावणी करण्याकरीता तसेच नागपूर शहरातील नागरीकांना सुरक्षीत वाहतुक व मुक्तपणे पादचारी मार्गावर चालण्याकरीता, २४ तास उपलब्ध असण्याचे मुलभूत हक्काचे संरक्षणाच्या उद्देशाने सदर धोरणाचे प्रारूप, “उत्सवांच्यावेळी/समारंभाच्यावेळी सार्वजनिक रस्त्यांवर किंवा पदपाथांवर (फुटपाथांवर) तात्पुरत्या स्वरुपाचे मंडप/मंच/स्वागत द्वार/कमानी/तात्पुरते कक्ष/मंच इत्यादी उभारण्याकरीता देण्यात येणारी परवानगी व त्याचे नियमन करण्याकरीता” तयार करण्यात आलेले आहे.

धोरण

क्रमांक नामनपा-१२७७-स्थावर-२०१५.——

१. संक्षिप्त नांव व व्याप्ति :

(१) या धोरणाला “नागपूर शहरातील रस्त्यांवर/पादचारी मार्गावर अस्थायी स्वरुपाचे रचना उभारण्याकरीता व त्याचे नियमनाकरीता धोरण” असे म्हणावे

(२) हे धोरण महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम, १९४९ अंतर्गत स्थापित झालेले क्षेत्र किंवा स्थापित झाली असे मानण्यात आलेल्या नागपूर महानगरपालिका क्षेत्रांतर्गत लागू राहणार आहे.

२. नागपूर महानगरपालिका क्षेत्रांतर्गत कोणतेही सार्वजनिक उत्सव/समारंभ साजरा करण्याकरीता सार्वजनिक रस्त्यांवर/फुटपाथांवर अस्थायी स्वरुपाचे मंडप/मंच/स्वागतद्वार/कमानी इत्यादी उभारण्यासाठी महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम १९४९ चे कलम २३४ अंतर्गत नागपूर महानगरपालिकेची लेखी परवानगी घेणे बांधकारक / अनिवार्य राहणार असून जर पूर्व परवानगीशीवाय असे कोणतेही तात्पूरते रचना/बांधकाम उभारण्यात आले असेल तर

कुठल्याही पूर्वसूचनेशिवाय, प्रथमदर्शनी त्या उभारण्यासाठी जबाबदार व्यक्ती/संस्था किंवा ज्या कोणाचा नांव किंवा फोटो त्या ठिकाणी दिसून येईल, अशा व्यक्तीला जबाबदार धरून महापालिकेद्वारे काढण्यात येईल व उक्त खर्चाची भरपाई अशा किंवा संस्थांकडून करून घेण्यात येईल.

३. महापालिकेकडून परवानगी मिळण्यासंबंधी पद्धत.—

(१) कोणताही सार्वजनिक उत्सव/समारंभ साजार करण्याकरीता जी कोणतीही व्यक्ती / संस्था, रस्त्यावर/फूटपाथवर अस्थायी स्वरूपाचे मंडप/मंच/स्वागतद्वार/कमानी इत्यादी उभारण्याकरीता इच्छुक असेल त्याने “विहित नमुन्यात” उत्सवाच्या/समारंभाच्या २५ दिवस अगोदर महानगरपालिकेच्या संबंधित विभागीय कार्यालयात अर्ज सादर करावा लागेल.

(२) अर्जासोबत खालील दस्तऐवज सादर करणे अनिवार्य आहे.

(अ) पोलिस आयुक्त, नागपूर शहर यांच्या सहमती स्वरूपात पोलिस वाहतुक विभाग व संबंधित पोलिस ठाण्याची लेखी परवानगी.

(ब) प्रस्तावित अस्थायी (तात्पुरते) बांधकामाचे/रचनेचे अचूक मोजमापासह उभारावयाच्या ठिकाणाचा स्थळदर्शक/नकाशा.

(क) अस्थायी मंचाची उंची २५ फूट पेक्षा जास्त असल्यास त्याकरिता अस्थायी बांधकाम/रचना स्थिरता प्रमाणपत्र (Structural Stability Certificate) जोडणे अनिवार्य राहील. अस्थायी रचनेची उंची कोणत्याही प्रकारे ६० फूटापेक्षा जास्त राहणार नाही.

(ड) नागपूर महानगरपालिकेतील अनिश्चित विभागाचे तात्पुरते ना हरकत प्रमाणपत्र. (Provisional No Objection Certificate)

(इ) खालील बाबींकरीता रु. १०० च्या स्टॅप पेपरवर हमीपत्र सादर करावे लागेल.

(१) कोणत्याही रस्त्यावर/फूटपाथवर अर्जदाराद्वारे किंवा त्यांचे अधिकृत प्रतिनिधीद्वारे/संस्थाद्वारे खोदकाम व गड्डे केले जाणार नाहीत.

(२) महाराष्ट्र राज्यात धनी प्रदूषणासंबंधी प्रचलनात असलेले नियमांचे तसेच त्यासंबंधी महाराष्ट्र प्रदूषण मंडळाचे मार्गदर्शक तत्वांची काटेकोरपणे अंमलबजावणी करणे.

(३) सार्वजनिक उत्सवाकरीता आवश्यकता असल्यास तात्पुरते विद्युत मीटर व पाणीपुरवठा मीटर घेण्याबाबत.

(ई) परवानगी मागितलेल्या ठिकाणी लावण्यात येणा-या जाहिरातीचे फलकांचे/बॅनर्सचे लावण्यात येणारे स्थान व अचूक मोजमापासहितच्या जाहिरातीस शुल्क, जाहिरात धोरण प्रमाणे घ्यावे.

(उ) अर्ज पडताळणी व साईट निरीक्षणाचे शुल्क म्हणून नागपूर महानगरपालिकेच्या नावाने रु. २०० चा डिमांड ड्राफ्ट किंवा नागपूर महानगरपालिकेच्या विभागीय कार्यालयात रोखीने रु. २०० जमा केल्याबाबतची पावती हे शुल्क कुठल्याही परिस्थितीत परत करण्यात येणार नाही.

४ संपूर्ण आवश्यक दस्तऐवजांसह “विहित नमुन्यात” सादर केलेल्या अर्जाची चाळणी/पडताळणी संबंधित सहायक आयुक्त/वार्ड अधिकारी किंवा इतर जबाबदार अधिका-याद्वारे, जो कमीत कमी उप अभियंता स्तराचा असायला पाहिजे, सादर केलेल्या दिनांकापासून दोन आठवड्यांमध्ये करण्यात येईल. संबंधित अधिकारी, मागणी केलेल्या जागेची प्रत्यक्ष मौकाचौकीशी करून, प्रस्तावित अस्थायी बांधकामाची तांत्रिक व्यवहार्यताबाबत संबंधित सहायक आयुक्ताला/वार्ड अधिकारीला लेखी स्वरूपात आपला अहवाल स्पष्ट अभिमतासह सादर करेल. संबंधित अधिका-यांचा अहवाल प्राप्त झाल्यानंतर सहायक आयुक्त/वार्ड अधिकारी लेखी स्वरूपात आपल्या समाधानाची नोंद करून महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम, १९४९ चे कलम २३४ अंतर्गत मागितल्याप्रमाणे किंवा त्याला योग्य वाटेल त्या सुधारणासह परवानगी देईल किंवा असमाधानाची नोंद घेवून त्याचे कारणासह लेखी स्वरूपात अर्ज फेटाळल्याची सूचना अर्जदाराला प्रस्तावित उत्सवाच्या/समारंभाच्या ७ दिवस अगोदर देईल.

५. उक्त परवानगी देण्याआधी सहायक आयुक्त/वार्ड अधिकारी, अर्जदाराला रु. ५ प्रति वर्ग फूट प्रति उत्सव/समारंभ व ३ x ३ फूट पिल्लर व २० फूट रुंद लांबी पर्यंत स्वागत द्वारासाठी २५० रुपये, या पेक्षा मोठे स्वागत द्वारासाठी ५०० रुपये प्रति उत्सव/समारंभ शुल्क आकारावे, या दराने गणना केलेल्या रकमेचा परवानगी शुल्क म्हणून भरणा करायला तसेच रु. १००० चा डिमांड ड्राफ्ट “सुरक्षा ठेव” म्हणून जमा करण्याचे निर्देश लेखी स्वरूपात देईल. प्रस्तावित उत्सव/समारंभ संपल्यानंतर अर्जदाराला परवानगी दिलेल्या साईट/जागेचा ताबा स्वच्छ व कोणत्याही प्रकारच्या खड्याशिवाय, महापालिकेला द्यावा लागेल. जागेचा ताबा स्वच्छ व कोणत्याही प्रकारच्या खड्याशिवाय मिळाल्याबाबतचा अहवाल संबंधित उप अभियंता किंवा त्याच्याद्वारे निर्देशित अधिकारी व संबंधित झोनल अधिकारी (आरोग्य) कडून मिळाल्यानंतर सुरक्षा ठेव अर्जदाराला परस्पर ९० दिवसांचे आंत परत करण्यात येईल जागेचा ताबा अस्वच्छ आणि खोदकाम किंवा खड्यांसह दिल्यास, जमा केलेली सुरक्षा ठेव जप्त करण्यात येईल व त्यातून जागा स्वच्छ करायला किंवा केलेले खड्डे भरायला किंवा जागेची दुरुस्ती करायला महापालिकेला जितका खर्च येईल तितका खर्च जप्त केलेल्या सुरक्षा ठेवेतून करण्यात येईल व उर्वरित रक्कम अर्जदाराला परत करण्यात येईल. पण महापालिकेला जप्त केलेल्या सुरक्षा ठेवेपेक्षा जास्त खर्च त्या जागेच्या स्वच्छता व दुरुस्तीकरीता लागला असेल तर त्या रकमेची वसुली अर्जदारकडून करण्यात येईल.

६. महानगरपालिका तसेच पोलिसांनी परवानगी देतांना प्रस्तावित तात्पुरते रचना उभारल्यानंतर सुरक्षीत वाहतुकीकरीता व पादचारीकरीता पर्याप्त जागा उपलब्ध राहणार याबाबती दक्षता घ्यावी. जर सुरक्षीत वाहतुकीकरीता वपादचारीकरीता पर्याप्त जागा उपलब्ध राहत नसेल तर त्या रस्त्यावरील वाहतुक व पादचारीकरीता जवळचे पर्यायी मार्ग उपलब्ध करून द्यावे जेणेकरून पादचारीचा व वाहतुकीकरीता असुविधा होणार नाही. पोलिस परवानगीमध्ये वरीलप्रमाणे प्रस्तावित पर्यायी मार्गाचा उल्लेख असावा व उभारण्यात आलेल्या तात्पुरते रचनेमध्ये पादचारीचा व वाहतुकीच्या दृष्टिकोणाने, त्या पर्यायी मार्गाचा दिशादर्शक नकाशा, मौक्यप्रक्षेत्र यांची जागेवर चिन्हांद्वारे प्रदर्शित करणे बंधनकारक राहील. याकरीता महापालिकेने सदर धोरणांतर्गत दिलेली परवानगी तीन प्रतीमध्ये काढावी व त्याची एक प्रत वाहतुक पोलीस व एक प्रत संबंधित पोलिस स्टेशनला, वाहनांच्या सुरक्षीत वाहतुकीकरीता व पादचारीकरीता, सुचारू व्यवस्था करण्यास्तव माहितीकरीता देण्यात यावी.

७. रेल्वे स्टेशन, बस स्थानके, प्रमुख ऑटो रिक्षा स्टॅड/टॅक्सी स्टॅड, रुग्णालय व शैक्षणिक संस्थांच्या परिसरात कमीत कमी ३० मीटर परीघक्षेत्रात या धोरणांतर्गत कुठल्याही प्रकारची परवानगी देण्यात येवू नये. तसेच N.H. व S.H. रोड वरील ट्रॉफिक सिंगल असलेल्या चौकापासून ३० मीटर अंतर ठेवणे बंधनकारक राहील.

८. प्रस्तावित उत्सवाच्या/समारंभाच्यावेळी किंवा प्रस्तावित तात्पुरते रचना उभारण्यात येत असल्यावेळी संबंधित सहायक आयुक्त/वार्ड अधिकारी यांना किंवा त्याच्याद्वारे प्राधिकृत अधिकारी/कर्मचारी यांना परवानगीत नमूद अटी व शर्तीचे काटेकोरपणे पालन होत आहे किंवा नाही तसेच वाहतुकीला अडथळा निर्माण होणार नाही याबाबतची खात्री करण्याकरीता, परवानगी देण्यात आलेल्या ठिकाणी कोणत्याही वेळेस निरीक्षण करता येईल.

९. सहायक आयुक्त/वार्ड अधिकारी यांना जर असे आढळून आले की, उभारण्यात आलेले तात्पुरते बांधकाम मनपा अधिनियम कलम २३४ अंतर्गत दिलेल्या परवानगीनुसार नाही किंवा परवानगी दिलेल्या जागेचा वापर दिलेल्या प्रयोजनाकरीता होत नसून इतर प्रयोजनाकरीता होत आहे किंवा खोटे व बनावटी दस्तऐवजांच्या आधारावर परवानगी मिळविण्यात आलेली आहे तर दिलेली परवानगी त्यांना परत घेता येईल किंवा निरस्त/रद्द करता येईल.

१०. बिनापरवानगीने रस्त्यांवर किंवा फूटपाथावर उभारण्यात आलेले कोणतेही तात्पुरते रचना त्याला उभारण्याकरीता प्रथमदृष्ट्या जबाबदार व्यक्तिच्या खर्चाने किंवा असे तात्पुरते रचना ज्याची परवानगी या धोरणातील खंड ९ प्रमाणे परत घेण्यात/निरस्त करण्यात आलेली असेल तर संबंधित अर्जदाराच्या/संस्थेच्या खर्चाने काढून टाकण्याचे किंवा पाडण्याचे अधिकार सहायक आयुक्त/वार्ड अधिकारी यांना राहतील. जर तीन दिवसापेक्षा जास्त किंवा कमी कालावधीकरीता परवानगी देण्यात आलेली असेल तर सहायक आयुक्त/वार्ड अधिकारी संबंधित अर्जदाराला किंवा संस्थाला उभारण्यात आलेले तात्पुरते रचना काढण्याबाबतचे मनोदयाची सूचना ठरविलेल्या वेळेचे २४ तास अगोदर लेखी स्वरूपात देईल.

११. सहायक आयुक्त/वार्ड अधिकारी यांना कुठल्याही परिस्थितीत कोणत्याही रस्त्यावर किंवा फूटपाथवर १५ दिवसापेक्षा जास्त कालावधीसाठी तात्पुरते रचना उभारण्याची परवानगी देता येणार नाही.

१२. प्रस्तुत धोरणाचे खंड १० अंतर्गत काढण्यात/पाडण्यात आलेले तात्पुरते रचनाकरीता संबंधित अर्जदाराला किंवा संस्थेला झालेल्या कोणत्याही प्रकारच्या नुकसानाची भरपाई महानगरपालिकेद्वारे करण्यात येणार नाही याउलट महानगरपालिकेला ती रचना काढण्याकरीता/पाडण्याकरीता आलेल्या खर्चाची वसुली सहायक आयुक्त/वार्ड अधिकारी यांनी दिलेल्या देयकानुसार संबंधित अर्जदारांकडून किंवा संस्थांकडून करण्यात येईल.

१३. सहायक आयुक्त/वार्ड अधिकारी यांची परवानगी देण्याबाबतचा किंवा अर्ज खारीज करण्याबाबतचा किंवा दिलेली परवानगी परत घेण्याबाबतचा/निरस्त करण्याबाबतचा निर्णय, निर्णयक व अंतिम समजण्यात येईल.

१४. दिलेल्या परवानगीचा कालावधी संपल्यानंतर कुठल्याही परिस्थितीत २४ तासाच्या आत अर्जदाराने स्वतः उभारलेले तात्पुरते बांधकाम स्वखर्चाने काढून टाकावे असे न केल्यास रु. ५० प्रती तासाप्रमाणे दंड आकारण्यात येईल. दिलेल्या मुदतीच्या २४ तासानंतरही तात्पुरते बांधकाम काढण्यात आलेले नसेल तर संबंधित सहायक आयुक्ताने/वार्ड अधिकारी-यांने ती रचना त्वरित काढून/पाढून टाकावी व गुन्हे व्यवहार संहितेच्या कलम १३३ अंतर्गत सार्वजनिक उपद्रवाबाबत जिल्हादंडाधिका-याकडे संबंधित अर्जदार/संस्था विरुद्ध तक्रार करावी तसेच या व्यतिरिक्त संबंधित अर्जदाराला/संस्थाला त्या जागेवर कोणत्याही प्रकारच्या उत्सव/समारंभाप्रसंगी कोणत्याही प्रकारचे तात्पुरते बांधकाम उभारण्याची परवानगी पुढील पाच वर्षाकरीता देण्यात येवू नये असे लेखी आदेश काढावे.

१५. प्रस्तावित उत्सव/समारंभ साजरा करण्याकरीता आवश्यक विविध प्राधिकरणांची परवानगी मिळविण्याची संपूर्ण जबाबदारी संबंधित अर्जदाराची/संस्थांची राहील.

१६. पर्यावरण विभाग, पोलिस विभाग, विविध न्यायालये, नागपूर महानगरपालिका व इतर सक्षम प्राधिकरणाद्वारे वेळेवेळी देण्यात आलेल्या आदेशांची काटेकोरपणे पालन करण्याची जबाबदारी संबंधित अर्जदार/संस्थांची राहील.

१७. संबंधित उत्सवाकरिता, अर्जदाराने/संस्थेने मिळलेल्या विविध आवश्यक परवानगीची प्रत उभारण्यात आलेल्या पेन्डॉल/मंडप/स्टेज किंवा स्वागतद्वार/कमानीच्या दोन्ही बाजूस दर्शनी भागात, सामान्य नागरिकांना सहज पाहता येईल अशा आकारमानात प्रदर्शित करण्यात यावी.

१८. अर्जदाराने/संस्थेनी ध्वनी प्रदूषण, आरोग्य संबंधी तक्रारी, सुरक्षा व विविध प्रकाराच्या उपद्रवांची तक्रार ज्या सक्षम प्राधिकरणाकडे करता येईल त्या सर्व सक्षम प्राधिकरणांचे नांव, हुद्दा त्यांचा मोबाईल नंबरसह उभारण्यात आलेल्या तात्पुरते रचनेच्या दर्शनीय भागात सर्वसाधारण जनतेला सहजपणे दिसेल अशा आकारमानात प्रदर्शित करण्यात यावे. प्रस्तुतकर्ता अर्जदार/संस्था यांचे तपशीलमध्ये संस्था/अर्जदाराचे नाव, पत्ता, दूरध्वनी आणि भ्रमणधनी जोडण्यांत यावा.

१९. प्रस्तुत धोरणांतर्गत सहायक आयुक्त/वार्ड अधिकारी यांचेद्वारे देण्यात आलेली परवानगी कोणतेही कारण न सांगता परत घेण्याचे किंवा निरस्त करण्याचे संपूर्ण अधिकार महानगरपालिका आयुक्तांकडे राहतील.

२०. रस्त्यावर चूल पेटवून स्वयंपाक करण्यास सक्त मनाई आहे. केल्यास २०००/- रु. दंड आकारण्यात येईल व भांडे जप्त करण्यात येईल.

२१. नाकारण्यात आलेल्या अर्जसाठी अर्जदार/संस्था यांना अति. आयुक्त/आयुक्तांकडे अपील करता येईल.

२२. राजनैतिक धरणे व वेळेवेळी ठरलेल्या कार्यक्रमांच्या परवानगीकरिता आलेल्या अर्जावरती निर्णय देण्याचा अधिकार सहा. आयुक्तांकडे राहील. अशा प्रकरणांस २५ दिवसापूर्वीची अट राहणार नाही.

२३. आयोजकास दिलेल्या परवानगीच्या जागी पर्यावरण, स्वास्थ्य, स्वच्छता व इतर जनजागृतीच्या घोषणा फलक उभारणा-यास म.न.पा. प्रशस्ती पत्र देईल.

२४. नियम व अटीचे पालन न करणा-यांवर फौजदारी गुन्हा दाखल करण्यांत येईल.

२५. एक खिडकी योजनेद्वारे प्रशासनिक अनुमती देण्याची व्यवस्था प्रत्येक झोनमध्ये ठेवण्यांत यावी.

२६. तक्रार निवारण यंत्रणा :— महापालिकेतील प्रत्येक विभागीय कार्यालयाचे सहायक आयुक्त/वार्ड अधिकारी आपल्या विभागीय कार्यालयाकरिता एक तक्रार निवारण अधिकारी, जो सहायक अभियंता/ उप-अभियंता पेक्षा खालील दर्जाचा नसावा, ची नेमणूक करावी जेणे करून सदर धोरण अंतर्गत मोडत असलेले तात्पुरते बांधकामांमुळे नागरिकांना होणा-या त्रासाबद्दल नागरिकांना या अधिका-यांकडे तक्रार नोंदविता येईल. नोंदविण्यात आलेल्या तक्रारीच्या समाधानाकरीता संबंधित प्राधिकरणांनी त्वरित कार्यवाही करणे अनिवार्य आहे. सहायक आयुक्त / तक्रार निवारण अधिकारी यांनी खालीलप्रमाणे विहित नमुन्यात तक्रार-पुस्तिका आपल्या विभागीय कार्यालयात ठेवावी व त्यामध्ये प्राप्त झालेल्या लेखी किंवा तोंडी तक्रारीचा तपशील नोंदवावा.

अनु. क्र.	तक्रारीचा दिनांक आणि वेळ	तक्रारकर्त्त्याचे नाव, पत्ता, दुर्घटनी/मोबाईल	तक्रारीचा तपशील	करण्यात आलेली कार्यवाही	शेरा
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)

सहायक आयुक्त/वार्ड अधिकारी यांनी या तक्रार पुस्तिकेचा नियमितपणे पुनर्विलोकन करावे व नोंदविण्यात आलेल्या तक्रारीचे जलद निवारणाची खात्री पटवून द्यावी. जर नोंदविण्यात आलेली तक्रार महानगरपालिकेशी संबंधित नसेल किंवा धवनी प्रदूषणासंबंधी असेल तर ती तक्रार संबंधित प्राधिकरणाकडे त्वरित कार्यवाहीस्तव वळविण्यात यावी.

२७. प्रस्तुत धोरण महाराष्ट्र शासनाच्या राजपत्रात प्रसिद्धीच्या दिनांकापासून अंमलात येईल.

नागपूर :
दिनांक ८ ऑक्टोबर २०१५.

श्रावण हर्डीकर,
आयुक्त,
नागपूर महानगरपालिका, नागपूर.

भाग १-अ (ना. वि. पु.), म. शा. रा., अ. क्र. १६६.

अध्यक्ष, नगर परिषद, यांजकडून

महाराष्ट्र प्रादेशिक व नगर रचना अधिनियम, १९६६ चे कलम ३७ अंतर्गत फेरबदल करणेबाबत

क्रमांक नर-मुअ-नपगौ-वि.यो.(सु.)-गोंदिया-फेरबदल-३८६-२०१५.-

गोंदिया शहराची विकास योजना (दुसरी सुधारित) शासनाने नगर विकास विभागाचे निर्णय क्र. टीपीएस-२३११-२१८६-सीआर-२४९(ब)-२०११-युडी-९, दिनांक ४ एप्रिल २०१२ अन्वये मंजूर केली असून ती दिनांक १५ मे २०१२ पासून अंमलात आली आहे.

उक्त मंजूर विकास योजनेत महाराष्ट्र प्रादेशिक व नगर रचना अधिनियम, १९६६ चे कलम ३७ (१) अन्वये फेरबदल करण्यासाठी नगर परिषदेने दिनांक ११-८-२०१५ रोजीच्या आमसभेत खालीलप्रमाणे ठराव पारित केलेले आहेत.

अ. क्र.	मंजूर योजनेनुसार आरक्षण/प्रस्ताव	जागेचा तपशील	न. प. आमसभा ठराव क्रमांक व दिनांक	कलम ३७ अंतर्गत फेरबदल करण्याचा प्रस्ताव
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)
१	ना-विकास क्षेत्र	मौजा-गोंदिया बु., गट सर्वे नं. ५००, ५००/१, ५००/३, ४९३/१, १	ठराव क्र. ५४, दिनांक ११-८-२०१५	रहिवासी क्षेत्रामध्ये समाविष्ट करणेबाबत.

अध्यक्ष, नगर परिषद, गोंदिया यांनी दिनांकित स्वाक्षरी केलेले उपरोक्त फेरबदल दर्शविणारे नकाशे न. प. कार्यालयात कार्यालयीन वेळेत जनतेच्या अवलोकनार्थ ठेवण्यांत आले आहेत.

उक्त अधिनियमाचे कलम ३७ (१) अन्वये जाहीर करण्यात येते की, उपरोक्त नमूद फेरबदल करण्याबाबत कोणासही कांही हरकती वा सूचना असल्यास, त्यांनी ही अधिसूचना महाराष्ट्र शासन राजपत्रात प्रसिद्ध झाल्याचे दिनांकापासून ३० (तीस) दिवसांचे आंत गोंदिया नगर परिषदेस लेखी सादर कराव्यात.

उपरोक्त फेरबदलाचा प्रस्ताव शासनास मंजूरीस्तव सादर करण्यापूर्वी नागरीकांकडून प्राप्त झालेल्या सूचना वा हरकतीवर नगर परिषदतर्फे विचार केल्या जाईल.

गोंदिया :
दिनांक २२ सप्टेंबर २०१५.

ना.-एक-अ-३ (१६७०).

कशीश जैस्वाल,
अध्यक्ष,
नगर परिषद, गोंदिया.

भाग १-अ (ना. वि. पु.), म. शा. रा., अ. क्र. १६७.

BY PRESIDENT, MUNICIPAL COUNCIL

Modification under Section 37 of Maharashtra Regional and Town Planning Act, 1966

No. TP-Co-MCG-DP (R)-Gondia-Modification-386-2015.—

The Development Plan of Gondia (Second Revised) has been sanctioned by Govt. in Urban Development Department *vide* Notification No. TPS-2311-2186-CR-249(B)-2011-UD-9. dated 4th April 2012 and came into force with effect from 15th May 2012.

Now, the General Body of Gondia Municipal Council has passed the Resolutions in Meeting dated 11th August 2015 as mentioned below to make modification to sanctioned Development Plan under Section 37 (1) of Maharashtra Regional and Town Planning Act, 1966.

Serial No.	Reservation/ Proposals as per sanctioned D. P.	Particular of the land	M.C.G.B. Resolution No. & Date	Proposed Modification under Section 37
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1	No Development Zone	Kh. No. 500, 501/3. 493/1, 1 Mouza Gondia Bz.	Resolution No. 54. Dated 11-8-2015	Included in Residential Zone.

The plan showing the proposed modifications signed and dated by the President, Municipal Council. Gondia are kept open in the office of the Municipal Council during office hours on all working days for inspection by the public.

Now, in pursuance of Section 37 (1) of the said Act, it is hereby notified that any person having any objections or suggestions regarding the proposed modifications may communicate in writing to the Municipal Council within a period of 30 (Thirty) days from the date of publication of this notice in Maharashtra Govt. Gazette.

The objections or suggestions received from the public shall be considered by the Municipal Council, Gondia before submitting the proposal of modifications to the Govt. for sanction.

Gondia :
Dated the 22nd September 2015.

KASHISH JAISWAL,
President,
Municipal Council, Gondia.